

**PANTHEON TANKERS
MANAGEMENT LTD.**
+30 216 600 4930
crew@pantheontankers.com

**ALPHA BULKERS
SHIPMANAGEMENT INC.**
+30 210 948 4445
crewing@alphabulkers.com

ALPHA GAS S.A.
+30 2111093700
crewing@alphagas-sa.com

OPERATING SHIPS FOR THREE GENERATIONS

ΤΟ ΑΡΘΡΟ

«Εφοπλίσσαντες ενήσομεν ευρεί πόντω» Οδύσσεια Β' 295

Ειρήνη Σαρόγλου-Τσάκου Η πρωτοπόρος της Ναυτικής Ιατρικής

Κινό τόπο αποτελεί η διαπίστωση ότι η Ιστορία είναι γραμμένη από άντρες για άντρες. Τόσο η πολιτική ιστορία όσο και η ιστορία των επιχειρήσεων και των επιστημών. Στη ναυτιλία, αναγνωρίζεται ευρέως ο ρόλος της γυναίκας, πλην όμως ως δευτερευαντιστικός· με τη συνήθως σιωπηρή απόδοση σεβασμού στη σύζυγο του ναυτικού, που ξέμπαρκε η ίδια φέρνει σε πέρας τα πρόσθετα οικογενειακά και κοινωνικά βάρη που προκαλεί η απουσία του ξενιτεμένου στις θάλασσες. Στην υγεία, η γυναίκα είναι παραδοσιακά ταυτισμένη με τη φροντίδα, σε όλη τη διάρκεια της ζωής: από τον βιολογικό της ρόλο ως γεννήτωρ και τροφός έως τις αλληπάλληλες κοινωνικά και πολιτισμικά προσδιορισμένες ευθύνες της στη σκιά των δρώντων πρωταγωνιστικών υποκειμένων. Σχεδόν γεννημένη αλτρούιστρια. Τα παραπάνω γεφύρωσε με τρόπο διακριτικό, χαμηλότονο, αλλά άκρως ενεργητικό, ουσιαστικό και επιστημονικό η Ειρήνη Σαρόγλου-Τσάκου, που πρόσφατα έφυγε από τη ζωή. Υπήρξε σύζυγος και συνοδοιπόρος ζωής για τον καπετάν Παναγιώτη Τσάκο, έναν από τους μεγαλύτερους Έλληνες εφοπλιστές, με πολλά μίλια στον ναυτιλιακό στίβο.

Δεν απέκτησε άδικα το προσωνύμιο «η γιατρός της ναυτιλίας». Υπό την ειδικότητα της παθολόγου-καρδιολόγου, παρέσχε υπηρεσίες σε ναυτικούς, λιμενεργάτες και τις οικογένειές τους για δεκαετίες. Και δεν πιστώνεται λίγες πρωτοποριακές ενέργειες. Ανάμεσα σ' αυτές, ο εξοπλισμός όλων των πλοίων του Ομίλου Τσάκου με απινιδωτές, παράδειγμα που ακολούθησαν κι άλλες εταιρείες. Σημαντικό αποτύπωμα, όμως, άφησαν και οι συγγραφικές-εκδοτικές της πρωτοβουλίες. Περίοπτη θέση στο έργο της κατέχει το δίγλωσσο «Ναυτικό ιατρικό βοήθημα», στα ελληνικά και στα αγγλικά, βιβλίο οδηγός για τους ανθρώπους στη θάλασσα, με χρήσιμες πληροφορίες για τη συμπτωματολογία, τη διάγνωση και τη θεραπεία ασθενειών εν πλω. Μάλιστα, το εν λόγω υλικό ενημερώθηκε επανειλημμένα με εμπλουτισμένες εκδόσεις αλλά και βιντεοσκοπημένα σεμινάρια ιατρικής και πρώτων βοηθειών που στέλνονταν στα πλοία και τους ναυτικούς, για ώρα ανάγκης. Επίσης η εκλιπούσα, που όχι τυχαία χαρακτηρίστηκε «πρωτοπόρος της Ναυτικής Ιατρικής» από το Πα-

νεπιστήμιο Πειραιώς, ασχολήθηκε ενεργά με την ψυχική υγεία των ναυτικών αλλά και με παραμέτρους που αφορούν τις εκ των πραγμάτων «διαφορετικές» σχέσεις τους με τις οικογένειές τους –ευαίσθητο κεφάλαιο που απορρέει από την κοινωνική απομόνωση των ποντοπόρων εργαζομένων και που μόλις σήμερα εισέρχεται στην ευρύτερη συζήτηση.

Συνδυάζοντας το δημόσιο με το ιδιωτικό και το επιστημονικό με το κοινωνικό, η Ειρήνη Σαρόγλου-Τσάκου έδειξε ενδιαφέρον τόσο για τον ναυτότοπο καταγωγής της ίδιας και του συζύγου της, τα Καρδάμυλα της Χίου –χαρακτηριστικό είναι ότι αποτέλεσαν το θέμα του πρώτου βιβλίου της, με τίτλο «Το καρδαμυλίτικο Εμπορικό Ναυτικό, 1850-1950: Η Καρδαμυλίτισσα», όσο και για τις πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Ομίλου Τσάκου: υπήρξε ουσιαστικά και διαχρονικά ενεργή στο Ίδρυμα «Μαρία Τσάκος», που μεταλαμπαδεύει την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό στην Ουρουγουάη, αλλά και στο Κέντρο Ναυτικής Έρευνας και Παράδοσης, στο «Σπίτι της Μαρίας» και στο Ναυτικό Γυμνάσιο και Λύκειο του Ομίλου στη Χίο. «Για τους ναυτικούς υπάρχει μια γυναίκα, ιατρός, επιστήμονας, ερευνήτρια, συγγραφέας, που έχει αφιερώσει τη ζωή της για να συμπληρώσει ένα αισθητό κενό στον χώρο της ιατρικής και της ναυτιλίας, με την αδιάκοπη και φιλόπονη προσπάθειά της να ερευνήσει, να επιμεληθεί και να συγγράψει», είχε πει για την Ειρήνη Σαρόγλου-Τσάκου και την προσφορά της πριν από αρκετά χρόνια ο καθηγητής του Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών Στράτος Παπαδημητρίου, απονέμοντάς της τον τίτλο της επίτιμης διδάκτορος του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Για τον καπετάν Παναγιώτη Τσάκο, απ' την άλλη, ήταν η καπετάνισσα μιας ολόκληρης ζωής· με κληρονομιά από την ιστορική οικογένεια Παπαλιού, στουλοβάτις και συνιδρύτρια του εφοπλιστικού Ομίλου, άνοιξε τον δρόμο για την αυτοπραγμάτωση μιας από τις μεγαλύτερες ελληνικές ναυτιλιακές εταιρείες. Γράφοντας ιστορία σε ρόλο διαρκή και πρωταγωνιστικό. ■

ΧΑΡΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ